

Lletres al Sr. Director de Ronsana

Xè. i últim. — EL MOUNT MC. KINLEY I EL POL NORD

ANCHORAGE

Després de reposar una nit al Hilton de Juneau, volem altra volta en un 727 d'Alaska Airlines vers el N., cap a Anchorage, la ciutat més gran d'Alaska, malgrat no en sigui capital i qui sap si potser la més avorrida.

Efectivament, les muntanyes s'han allunyat i la configuració de la ciutat no té cap encís especial. Carrers tallats en angle recte que recorden en petit i curt als de Barcelona. Cases baixes, amples voravies, arbres en creixement. Això té una explicació que donarem més endavant.

Ens porten al Anchorage Westward, hotel bastant còmode i no massa modern. Sortim a donar un volt. Potser el que crida més l'atenció són grans i ben presentades cases on es venen mapes i plànols de la regió i de tot Alaska. Llibres, molts llibres. Discoteques. Prohibició total de la prostitució. Per altra banda aquesta no fa cap falta perquè hi ha tantes facilitats com volgueu.

Veiem que —en efecte— Anchorage no viu en el carrer. Viu dintre de les parets i en el cel.

Les cases particulars —n'hem vist una— sense cap luxe però amb unes comoditats inversemblants, tant en la cuina-menjador, com a la sala d'estar o als dormitoris i banys. Algunes disposen de «club», que ve a ésser una sala apartada per a fer possible la pràctica d'un «amor» col·lectiu fins un marge de vuit parelles.

El guia local ens explica tot fent-hi un xic de barrila que la gent entra, s'apaguen les llums, hom es deshabilla i quan estan nuets del tot homes i dones s'aparellen i toqui qui toqui. A mi aquesta diguem-ne «tècnica» m'enfarfega i m'empatxa. Aquí això no és considerat immoral. Solament divertit. Penso que deu ésser una mena de socialisme nòrdic i que aquesta col·lectivització del plaer no ha estat controlada encara per la C.N.T. Tot vindrà.

Cercant les coses «diferents» que en realitat són les que promouen interès, veiem els efectes d'un terratrèmol ocorregut fa poc temps.

No sé si Déu es va enfadar per tot el que us he explicat abans, el cert és que el Divendres Sant de 1964 la terra tremolà i va baixar de cop fins a sis metres, en alguns indrets de la ciutat. No moriren més que una cinquantena de persones perquè eren les cinc de la tarda i la gent anava de la feina a casa. Però les cases de fusta ennegrida, tan utilitzada en els països nòrdics, caigueren com un joc de cartes i les de ciment i pedra es van quartejar de tal manera que varen tenir d'ésser enderrocades.

Avui, encara, es pot veure la falla del terreny com un pas-tís tallat per un ganivet ben esmolat.

Abans hem dit que Anchorage viu entre les parets i en el cel. De la primera situació ja us en hem parlat. Ara tractarem de la segona.

La veritable sensació de Anchorage —importantíssima cruïlla dels camins aeris nòrdics— és la quantitat formidable d'avionetes de que disposa. Tothom és pilot. Tothom té una avioneta de propietat. O entre dos o tres persones, dintre la classe social més humil. Hi han 800 automòbils i 1.250 avionetes. Hi han tres aerodroms per les petites aeronaus. Això passa en una ciutat de 52.000 habitants.

Quan jo li preguntava a un depenent d'una llibreria cartogràfica quelcom de cartes nòrdiques, l'home es dirigí a una senyora que passava aprop del taulell, la salutà i li preguntà quelcom així:

—Sra. —no recordo el nom— encara anirà a veure els seus néts abans de volar a Fairbanks?

—La senyora va fer que sí amb el cap, va somriure i se'n va anar. Portava ulleres. Fairbanks està a 430 quilòmetres d'Anchorage. La senyora segons el dependent devia tenir vers els 65 anys. Tothom és lliure de creure o no aquesta facècia. Jo no puc fer més que garantir l'escena i manifestar que una avioneta corrent necessita més de tres hores per a fer aquest recorregut.

Cal tenir en compte que se'ns feia de nit vers les 11.

Sia com vulgui això és, en tots sentits, un altre món.

Anchorage és important —com ja hem dit— per ésser la població més gran d'Alaska, per la seva intensitat de circulació internacional que ha fet «ue molts en diguin «la cruïlla nòrdica», però molt especialment perquè és el salt més ràpid del Japó a Europa per damunt —o gairebé per damunt— del Pol Nord. Parlem d'això.

EL MOUNT MC KINLEY

També nosaltres un matí —el penúltim del viatge— aixecàrem el vol en un Jumbo d'Air France, net, polit i bastant ben servit, cosa un xic estranya en aquesta època que el trasllat de ramats de gent, converteix els habitacles voladors en un veritable «maguè» (honroses excepcions siguin fetes).

Ens aixecàrem per entremig de núvols i de prompte als 2.500 metres va aparèixer un sol radiant i un cel blau, tan intensament blau que gairebé feia mal als ulls, especialment als qui no havíem previst les ulleres fumades.

I apareix per l'esquerra de l'avió l'enorme, fantàstica i bellíssima imatge del Mount Mc Kinley, la muntanya més alta de l'Amèrica del Nord.

És una immensa mole de 6.194 metres que impressiona a tots aquells susceptibles d'emocionar-se davant de les muntanyes. És una núvia vestida de blanc de cap a peus.

La muntanya s'apoya damunt d'una plataforma irregular sobrelevada vers els 2.500 metres, moltes vegades coberta parcialment pels núvols —com es pot veure en la foto—. La plataforma tothora glaçada —com també ho podem endevidar— suporta el Park Nacional Mc. Kinley, dedicat especialment a esports de neu i glaç.

L'ascensió al Mc. Kinley no és cap joc. L'assoliren per primera vegada dos aventurers buscadors d'or en 1910 i gairebé sense mitjans. El cim sud que és veritablement el punt culminant, va ésser escalat en 1913 per Hudson Stuck, Harry Karstens, Robert Tatum i Walter Harper.

En la foto es pot veure —o endevidar— un altre cim més llunyà: és el Foraker de 5.302 metres. Més xics i no visibles hi ha encara el Mather i el Brooks que passen dels 3.600 metres.

L'escalada del Mc. Kinley precisa extraordinària fortalesa. No hi ha els problemes d'oxigen que es troben passats els 7.500 metres, però en tot la resta i molt especialment pel que fa a les temperatures, el graonar per damunt de 4.500 metres en aquestes latituds se'ns presenten temperatures

El Mount Mc. Kinley, la muntanya més alta de Nordamèrica (6.194 metres) vista per la seva cara oriental. A l'esquerra el Foraker (5.325 mts.) i per darrera del Mc. Kinley s'endevidina el Mather, de 3.615 mts.

(Foto de slide de l'autor)

de —70°, desconegudes totalment a qualsevol lloc i altitud de l'Himalaia, i els inconvenients derivats de la duresa del «verd-glaç».

La tècnica demana més aviat una expedició lleugera que l'habitual multitudinària amb nombrosos camps base, que aquí, per la qüestió de temperatura, s'han de reduir al mínim.

La dificultat és molt superior a l'ascensió de l'Aconcagua que malgrat ésser el rei de tota Amèrica té unes condicions per l'adaptació a l'altura, meravelloses.

Per exemple, en el lloc conegut per «Plaza de Mulas», a 4.300 metres hi han bons racons arrecerats per acampar i adaptar-se. Darrerament s'hi ha habilitat una mena de cantina que fa el seu Agost en el mes d'Agost en el qual allò sembla una rambla. Potser és per això que el sorprenent Pérez de Tudela va anar-hi a emportar-se'n el llibre registre —pecat mortal de muntanya— encara que aquesta vegada no es va carregar a cap company d'expedició. Afortunadament per als muntanyencs espanyols no ha sortit elegit diputat en les eleccions passades.

Per informar als lectors de RONSANA que puguin ignorar-ho, hem de dir que la muntanya més difícil de tot Amèrica es nomena Cerro Torre, es troba a la Patagònia i malgrat que la va intentar una cordada catalana, mai se n'ha tret res en clar.

EL POL NORD

Els fantasmes blancs s'esvaeixen en la llunyania i els núvols ens tapen la terra. Una hora després torna a quedar net i veiem que de terra no n'hi ha. Tothom sap que al pol nord no hi ha terra sinó sols agombolaments de glaç, glaç i glaç. Barrejat amb gel, gel i gel. A l'estiu en aquesta regió el glaç es trenca —segons es pot veure en la foto— i hi fosqueja l'aigua del mar que hi ha dessota.

Els espais són immensos, inacabables, inversemblants. Es-tiguen convençuts que els terrenys glaçats són molt més espaordidors en el pla, que quan una enorme muntanya et talla la desagradable sensació d'un horitzó inassolible.